

Euroopan neuvosto

GRECO
Lahjonnan vastainen valtioiden ryhmä

IHMISOIKEUKSIEN JA LAKIASIOIDEN PÄÄOSASTO
VALVONNAN OSASTO

Strasbourg, 13. kesäkuuta 2008
Julkinen
Greco RC-II (2006) 2E
Liite

Toinen arviointikierros Suomea koskevan vaatimustenmukaisuusraportin liite

GRECO:n 38. täysistunnon hyväksymä
(Strasbourg, 9.–13. kesäkuuta 2008)

I. JOHDANTO

1. GRECO hyväksyi Suomea koskevan toisen kierroksen arviointiraportin 19. täysistunnossaan (28. kesäkuuta - 2. heinäkuuta 2004). Tämä raportti (Greco Eva II Rep (2003) 3E) sisältää neljä Suomelle osoitettua suositusta, ja se julkistettiin 6. kesäkuuta 2004.
2. Suomi toimitti GRECO:n vaatimustenmukaisuusmenettelyn edellyttämän tilanneraportin 27. joulukuuta 2005. Raportin perusteella GRECO hyväksyi täysistuntokeskustelun jälkeen Suomea koskevan toisen kierroksen vaatimustenmukaisuusraportin 29. täysistunnossaan (19.–23. kesäkuuta 2006). Tämä viimeisin raportti julkistettiin 23. kesäkuuta 2006. Vaatimustenmukaisuusraportissa (Greco RC-II(2006)2E) todettiin, että suositukset i, ii ja iv oli pantu tyydyttävästi täytäntöön ja että suositus iii oli pantu osittain täytäntöön; GRECO pyysi lisätietoja sen täytäntöönpanosta. Tiedot toimitettiin 15. tammikuuta 2008.
3. Toisen kierroksen vaatimustenmukaisuusraportin liitteen tarkoitus on arvioida suosituksen iii täytäntöönpanoa 2. kohdassa tarkoitettujen lisätietojen perusteella.

II. ANALYYSI

Suositus iii

4. *GRECO suositteli, että eturistiriitojen välttämiseksi käyttöön otettaisiin selkeät säännöt/ohjeet sellaisia tapauksia varten, joissa virkamies siirtyy yksityiselle sektorille.*
5. GRECO muistuttaa, että vaatimustenmukaisuusraportissa todettiin, että tämä suositus oli pantu vain osittain täytäntöön, koska salaisten tietojen paljastamisen kieltävät säännöt, jotka koskevat tietyn julkisen viran jättäviä virkamiehiä Suomessa, eivät kattaneet riittävästi eettisiä

näkökulmia, jotka saattavat liittyä tilanteisiin, joissa virkamies – silloinkin kun hän ei paljasta turvaluokiteltuja tietoja – siirtyy vastaavanlaiseen, toimintaan sidoksissa olevaan tai kilpailevaan yksityisyrittäjyysyritykseen heti tai pian julkisesta virasta lähtönsä jälkeen.

6. Suomen viranomaiset ovat nyt toimittaneet GRECO:lle valtiovarainministeriön 16. marraskuuta 2007 antaman ohjeen, joka koskee virkamiehen siirtymistä toisen työnantajan palvelukseen (ks. liite). Tekstissä on yleinen osio, jossa sanotaan, että ohje koskee kaikkia valtion virkamiehiä. Ohje koskee kuitenkin ensisijaisesti sellaisia virkamiehiä, jotka *“ovat tekemisissä yritystoiminnan tai valtion intressien kannalta erityisen arkaluonteisten tietojen parissa. Kysymys on tilanteista, joissa virkamiehelle hänen siirtyessään valtionhallinnosta muuhun tehtävään avautuu tilaisuus käyttää hyödyksi virka-asetuksessaan saamia tietoja kilpailevista yrityksistä.”* Ohjeen toisessa osiossa (Asiaa koskevat säännökset) viitataan asiaa koskevaan lainsäädäntöön eli valtion virkamieslakiin (750/1994), lakiin viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999), rikoslain lahjomista ja lahjuksia, elinkeinorikoksia, yritysvakoilua ja virkarikoksia koskeviin osioihin (luvut 16, 30 ja 40) ja lakiin sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa (1061/1978). Ohjeen kolmas osio käsittelee virkasopimusta. Kyseisessä osiossa valtiovarainministeriö viittaa valtion virkamieslakiin ja luo säännöt sellaisia tilanteita varten, joissa erityisen arkaluonteisten tietojen parissa työskentelevä virkamies siirtyy irtisanoutumisensa jälkeen tehtäviin, joissa hänellä on sellaista tietoa ja osaamista, jota ei ole yleisesti käytössä.

7. GRECO ottaa huomioon saamansa lisätiedot. GRECO:n mielestä sille toimitettu asiakirja sisältää informatiivisen yhteenvedon nykyisestä oikeudellisesta tilanteesta ja lisäksi se sisältää hyödyllisiä ohjeita sekä työnantajalle että työntekijälle sellaisia tilanteita varten, joissa yritystoiminnan tai valtion intressien kannalta arkaluonteisten tietojen parissa työskentelevä keskushallinnon virkamies irtisanoutuu tehtävästään. Kyseisiä tilanteita varten ohjeissa määrätään mm., että irtisanoutuvan työntekijän on välittömästi (annettuaan irtisanoutumisilmoituksensa) jätettävä nimenomaiset tehtävät ja että hän saattaa joutua eräänlaiseen karenssiin, jona aikana hän ei voi työskennellä uuden työnantajan palveluksessa. Työntekijällä on kuitenkin oikeus palkkaan karenssiaikana, joka voi enimmillään kestää yhden vuoden erityisesti tätä ajanjaksoa varten laaditun sopimuksen ehtojen mukaan. Vaikka GRECO:lle toimitettu asiakirja on pääosin vain yhteenveto oikeudellisesta tilanteesta, joka vallitsi arviointiraporttia hyväksyttäessä, GRECO:n maatarkastusryhmä (GET) pitää myönteisenä sitä, että asiakirjaan sisältyvä ohje on parantanut mahdollisuuksia käsitellä eturistiriitoja, joita saattaa syntyä silloin, kun tietynlaisia tehtäviä hoitava virkamies siirtyy julkiselta sektorilta yksityiselle sektorille.

8. GRECO toteaa, että suositus iii on pantu tyydyttävästi täytäntöön.

III. PÄÄTELMÄ

9. Suomea koskevaan toisen kierroksen vaatimustenmukaisuusraporttiin sisältyvien päätelmien lisäksi ja edellä sanottu huomioon ottaen GRECO toteaa, että suositus iii on pantu tyydyttävästi täytäntöön. Viranomaiset ovat täten noudattaneet kaikkia Suomea koskevan toisen arviointikierroksen perusteella annettuja suosituksia. GRECO on tyytyväinen, että Suomi on löytänyt mallin sellaisten eturistiriitatilanteiden käsittelemiseksi, joissa virkamies siirtyy yksityiselle sektorille. Tämä näyttää olevan vaikea asia useissa jäsenvaltioissa.

10. Vaatimustenmukaisuusraportin liitteen hyväksyminen päättää toisen arviointikierron vaatimustenmukaisuusmenettelyn Suomen osalta.

11. GRECO pyytää Suomen viranomaisia kääntämään liitteen maan viralliselle kielelle ja julkistamaan kyseisen käännöksen.

GRECO:n sihteeristö

Euroopan neuvosto

www.coe.int/greco

GRECO:n sihteeristö

Euroopan neuvosto

F-67075 Strasbourg Cedex _Puh. +33 3 88 41 20 00 Faksi +33 3 88 41 39 55